

CHAMBRE DES REPRÉSENTANTS
DE BELGIQUE

23 octobre 2003

PROPOSITION DE LOI

**visant à établir dans le Code judiciaire
un montant minimal insaisissable
pour toutes les rémunérations
et les prestations sociales, y compris en
matière d'obligations alimentaires
et supprimant le caractère discriminatoire
fondé sur l'homosexualité
de l'article 68bis
de la loi du 8 juillet 1976 organique des
centres publics d'aide sociale**

(déposée par M. Yvan Mayeur et
Mme Colette Burgeon)

SOMMAIRE

1. Résumé	3
2. Développements	4
3. Proposition de loi	14
4. Annexe	16

BELGISCHE KAMER VAN
VOLKSVERTEGENWOORDIGERS

23 oktober 2003

WETSVOORSTEL

**tot vaststelling in het Gerechtelijk Wetboek,
van een niet voor beslag vatbaar
minimumbedrag voor alle bezoldigingen
en sociale uitkeringen, met inbegrip
van de onderhoudsverplichtingen, en
tot opheffing van het op grond van de
homoseksualiteit discriminerende
karakter van artikel 68bis van de organieke
wet van 8 juli 1976 betreffende de openbare
centra voor maatschappelijk welzijn**

(ingediend door de heer Yvan Mayeur en
mevrouw Colette Burgeon)

INHOUD

1. Samenvatting	3
2. Toelichting	4
3. Wetsvoorstel	7
4. Bijlage	16

<i>cdH</i>	: Centre démocrate Humaniste
<i>CD&V</i>	: Christen-Democratisch en Vlaams
<i>ECOLO</i>	: Ecologistes Confédérés pour l'organisation de luttes originales
<i>FN</i>	: Front National
<i>MR</i>	: Mouvement Réformateur
<i>N-VA</i>	: Nieuw - Vlaamse Alliantie
<i>PS</i>	: Parti socialiste
<i>sp.a - spirit</i>	: Socialistische Partij Anders - Sociaal progressief internationaal, regionalistisch integraal democratisch toekomstgericht.
<i>VLAAMS BLOK</i>	: Vlaams Blok
<i>VLD</i>	: Vlaamse Liberalen en Democraten

<i>Abréviations dans la numérotation des publications :</i>	<i>Afkortingen bij de nummering van de publicaties :</i>
<i>DOC 51 0000/000 : Document parlementaire de la 51e législature, suivi du n° de base et du n° consécutif</i>	<i>DOC 51 0000/000 : Parlementair document van de 51e zittingsperiode + basisnummer en volgnummer</i>
<i>QRVA : Questions et Réponses écrites</i>	<i>QRVA : Schriftelijke Vragen en Antwoorden</i>
<i>CRIV : Compte Rendu Intégral, avec à gauche, le compte rendu intégral et, à droite, le compte rendu analytique traduit des interventions (sur papier blanc, avec les annexes)</i>	<i>CRIV : Integraal Verslag, met links het definitieve integraal verslag en rechts het vertaald beknopt verslag van de toespraken (op wit papier, bevat ook de bijlagen)</i>
<i>CRIV : Version Provisoire du Compte Rendu intégral (sur papier vert)</i>	<i>CRIV : Voorlopige versie van het Integraal Verslag (op groen papier)</i>
<i>CRABV : Compte Rendu Analytique (sur papier bleu)</i>	<i>CRABV : Beknopt Verslag (op blauw papier)</i>
<i>PLEN : Séance plénière (couverture blanche)</i>	<i>PLEN : Plenum (witte kaft)</i>
<i>COM : Réunion de commission (couverture beige)</i>	<i>COM : Commissievergadering (beige kaft)</i>

<i>Publications officielles éditées par la Chambre des représentants</i>	<i>Officiële publicaties, uitgegeven door de Kamer van volksvertegenwoordigers</i>
<i>Commandes :</i>	<i>Bestellingen :</i>
<i>Place de la Nation 2</i>	<i>Natieplein 2</i>
<i>1008 Bruxelles</i>	<i>1008 Brussel</i>
<i>Tél. : 02/ 549 81 60</i>	<i>Tel. : 02/ 549 81 60</i>
<i>Fax : 02/549 82 74</i>	<i>Fax : 02/549 82 74</i>
<i>www.laChambre.be</i>	<i>www.deKamer.be</i>
<i>e-mail : publications@laChambre.be</i>	<i>e-mail : publicaties@deKamer.be</i>

RÉSUMÉ

La loi du 21 février 2003 créant un Service des créances alimentaires au sein du SPF Finances, outre la création dudit service, contient un certain nombre d'avancées. Cette loi prévoit en effet que, même pour le paiement d'une obligation alimentaire, il n'est plus possible de saisir le revenu d'intégration. Par ailleurs, le nombre de bénéficiaires du nouveau système d'avances prévu par cette loi a été étendu à d'autres types de famille, tenant ainsi compte de l'évolution de la société.

Malheureusement, la loi-programme du 22 juillet 2003 a, pour des raisons d'ordre budgétaire et d'organisation, reporté l'entrée en vigueur de la loi du 21 février 2003. Les auteurs estiment cependant que certaines mesures contenues dans cette loi devraient d'ores et déjà entrer en vigueur. Ils proposent donc de rendre le revenu d'intégration insaisissable et d'étendre le bénéfice du système actuel des avances octroyées par les CPAS à toutes les catégories de débiteurs d'aliments.

SAMENVATTING

De wet van 21 februari 2003 tot oprichting van een Dienst voor alimentatievorderingen bij de FOD Financiën omvat, naast de oprichting van voormelde dienst, ook een aantal verbeteringen. Die wet bepaalt immers dat het leefloon niet langer voor beslag vatbaar is, zelfs om een onderhoudsplicht na te komen. Bovendien komt de nieuwe, door die wet ingestelde voorschottenregeling ten goede aan leden van andere soorten van gezinnen, en speelt die wet aldus in op de noden van onze veranderende samenleving.

Jammer genoeg bepaalde de programmawet van 22 juli 2003 dat de inwerkingtreding van de wet van 21 februari 2003 om budgettaire en organisatorische redenen werd uitgesteld. De indieners menen echter dat sommige van de in die wet opgenomen maatregelen nu reeds in werking zouden moeten treden. Ze stellen bijgevolg voor het leefloon onbeslagbaar te maken en de huidige regeling inzake door het OCMW toegekende voorschotten toegankelijk te maken voor alle categorieën van onderhoudsplichtigen.

DÉVELOPPEMENTS

MESDAMES, MESSIEURS,

La présente proposition de loi reprend, moyennant quelques modifications, deux propositions de loi déposées auparavant¹. Elle s'inscrit dans le contexte du report regrettable de l'entrée en vigueur de la loi du 21 février 2003 créant un Service des créances alimentaires au sein du SPF Finances.

Elle vise la problématique du paiement par le débiteur d'aliments de pensions alimentaires consacrés par une décision de justice ou dans une convention.

D'une part elle a pour objet d'établir un seuil minimal au-dessous duquel aucune saisie ne serait plus possible et ce même lorsqu'il s'agit de créances alimentaires. Et, d'autre part, elle consacre un droit pour toutes les catégories d'enfants créanciers d'aliments de demander au CPAS une avance sur pension alimentaire pour autant que certaines conditions et modalités soient respectées.

La proposition de loi établit des garanties et l'égalité des droits au niveau de l'exécution à la fois entre parties et entre créanciers d'aliments.

I. Le minimum de moyens d'existence, appelé aujourd'hui revenu d'intégration² est considéré par le législateur comme le montant au-dessous duquel un individu ne peut pas mener une existence humaine digne de ce nom. Il n'est pas normal d'autoriser la saisie ou la cession de ces ressources même lorsqu'il s'agit de garantir le paiement d'un autre droit tout autant fondamental que le droit de mener une existence conforme à la dignité humaine : le droit à la pension alimentaire octroyée par une décision judiciaire.

L'article 1409 du Code judiciaire fixe le montant des revenus insaisissables.

L'article 1412 du Code judiciaire prévoit toutefois que ces montants minimaux insaisissables ne sont pas d'application lorsqu'il s'agit de garantir le paiement

¹ Doc 50 2026/1 et Doc 50 1157/1.

² Loi du 26 mai 2002 (M.B. 31 juillet 2002).

TOELICHTING

DAMES EN HEREN,

Dit wetsvoorstel neemt, in een licht gewijzigde vorm, twee reeds eerder ingediende wetsvoorstellen over¹. Het houdt verband met het betreurenswaardige uitstel van de inwerkingtreding van de wet van 21 februari 2003 tot oprichting van een Dienst voor alimentatievorderingen bij de FOD Financiën.

Het wetsvoorstel handelt over het vraagstuk van de betaling van onderhoudsuitkeringen waartoe de onderhoudsplichtige bij rechterlijke beslissing of door een overeenkomst gehouden is.

Dit wetsvoorstel strekt er enerzijds toe een ondergrens in te stellen waaronder geen beslag nog mogelijk zou zijn, zelfs als het om schuldvorderingen tot levensonderhoud gaat, en anderzijds ten voordele van alle categorieën van onderhoudsgerechtigde kinderen het recht vast te leggen het OCMW te verzoeken een voorschot op de onderhoudsuitkering te betalen, mits aan een aantal voorwaarden is voldaan en de opgelegde regels werden nageleefd.

Dit wetsvoorstel voorziet in een aantal waarborgen en in de gelijkheid van rechten bij de tenuitvoerlegging, zowel tussen partijen als onder onderhoudsgerechtigden.

I. Het bestaansminimum, thans leefloon² genoemd, wordt door de wetgever beschouwd als het bedrag dat iemand wordt geacht nodig te hebben wil hij/zij een menswaardig bestaan kunnen leiden. Het is niet normaal dat die inkomsten vatbaar zouden zijn voor beslag of overdracht, ook al is het de bedoeling om aldus de uitbetaling te garanderen van een ander, even fundamenteel recht als het recht op een menswaardig bestaan, met name het recht op een bij rechterlijke beslissing toegekende uitkering tot levensonderhoud.

Artikel 1409 van het Gerechtelijk Wetboek bepaalt de bedragen van de inkomsten die niet in beslag mogen worden genomen.

Artikel 1412 van het Gerechtelijk Wetboek bepaalt evenwel dat die minimumbedragen waarop geen beslag kan worden gelegd, niet van toepassing zijn wan-

¹ Doc 50 2026/1 en Doc 50 1157/1.

² Wet van 26 mei 2002 (*Belgisch Staatsblad* van 31 juli 2002).

d'obligations alimentaires. Dès lors, la totalité des revenus d'un débiteur d'aliments peut être saisie pour garantir le paiement de ces obligations.

Le législateur de l'époque avait entendu privilégier le droit des créanciers d'aliments par rapport au droit à la dignité humaine des débiteurs d'aliments.

La volonté du présent texte est au contraire de sauvegarder conjointement ces deux droits fondamentaux.

Les associations de lutte contre la pauvreté se sont déjà penchées sur la question notamment à travers le Rapport général sur la pauvreté en mettant en avant le principe de l'insaisissabilité du minimex³. Cette insaisissabilité serait également valable pour les autres ressources que le minimex, devenu aujourd'hui revenu d'intégration. De nombreuses personnes s'adressent aux CPAS parce que la totalité de leurs ressources a été saisie pour le paiement de pensions alimentaires. Une étude de l'Union des villes et communes belges a démontré que 1.000 à 2.000 demandes d'aide sont introduites annuellement auprès des CPAS⁴. Dans bien des cas, le CPAS est alors amené à devoir octroyer une aide sociale, qui elle, contrairement au revenu d'intégration, n'est pas saisissable mais dont le montant est supporté à 100 % par le budget du CPAS.

On peut dès lors s'interroger sur le bien fondé d'une disposition visant à supprimer tout moyen de subsistance à un bénéficiaire d'une allocation sociale ou d'un revenu professionnel si cela l'amène à devoir solliciter l'aide d'un CPAS pour subvenir à ses besoins. D'autant plus que si la personne ne reçoit aucun type d'aide, cela constitue un facteur important d'exclusion.

Actuellement, de plus en plus de personnes vivent seules⁵ et les familles mono-parentales sont de plus en plus fréquentes⁶, les divorces ainsi que les séparations avec un conjoint ou un cohabitant qui représentait la principale source de revenu étant en augmentation. Cet état de fait est de nature à engendrer des situations de précarité.

³ Rapport général sur la pauvreté, Fondation Roi Baudouin, ATD quart-monde, Union des villes et des communes belges - section CPAS, p.373.

⁴ CPAS Plus, 12/1999.

⁵ Cfr. Le Soir des 19, 20 et 21 juillet 2003.

⁶ R. CARDELLI, Vers une approche pluridimensionnelle de la monoparentalité, in B. BAWIN-LEGROS, Familles, Modes d'emploi - Etude sociologique des ménages belges, De Boeck, 1999, p.58.

neer het beslag moet dienen om onderhoudsverplichtingen na te komen. Bijgevolg kan het totaalbedrag van de inkomsten van een onderhoudsplichtige in beslag worden genomen om de betaling van die verplichtingen na te komen.

Het was de bedoeling van de toenmalige wetgever om het recht van de onderhoudsgerechtigden te doen primeren op het recht op menselijke waardigheid van de onderhoudsplichtigen.

Ons wetsvoorstel streeft integendeel naar de gezamenlijke vrijwaring van die beide basisrechten.

Die aangelegenheid werd al door de verenigingen voor armoedebestrijding uitgespit in hun «Algemeen verslag over de armoede», waarin het beginsel werd gehuldigd dat het bestaansminimum nooit vatbaar voor beslag mag zijn³. Ook de andere inkomsten dan het bestaansminimum, dat thans het leefloon is geworden, zouden niet voor beslag vatbaar worden gemaakt. Veel mensen kloppen aan bij het OCMW omdat beslag werd gelegd op al hun inkomsten teneinde onderhoudsuitkeringen te doen nakomen. Een studie van de Vereniging van Belgische Steden en Gemeenten toonde aan dat op grond daarvan bij de OCMW's jaarlijks 1.000 à 2.000 bijstandsaanvragen worden ingediend⁴. In tal van gevallen ziet het OCMW zich dan genooddaakt maatschappelijke bijstand te verlenen. Die bijstand, waarvan het bedrag geheel voor rekening van de OCMW-begroting komt, is niet vatbaar voor beslag, in tegenstelling tot het leefloon.

Een en ander doet dan ook de vraag rijzen naar de zin van een bepaling die erop is gericht bijstandsgerechtigden of mensen met een beroepsinkomen alle middelen van bestaan te ontnemen als zij diensgevolge moeten gaan aankloppen bij het OCMW om in hun behoeften te voorzien. Als de betrokkene generlei hulp ontvangt, vormt zo iets bovendien zeker aanleiding tot uitsluiting.

Thans zijn er steeds meer alleenstaanden⁵ en eenoudergezinnen⁶. Er zijn steeds meer echtscheidingen, alsook scheidingen van een samenwonende partner die de voornaamste bron van inkomsten was. Die feitelijke toestand kan tot bestaansonzekerheid leiden.

³ Algemeen verslag over de armoede, Koning Boudewijnstichting, ATD quart-monde, Vereniging van Belgische Steden en Gemeenten - Afdeling OCMW, blz. 317.

⁴ OCMW Plus 12/1999

⁵ Zie *Le Soir* van 19, 20 en 21 juli 2003.

⁶ R. CARDELLI, Vers une approche pluridimensionnelle de la monoparentalité, in B. BAWIN-LEGROS, Familles, Modes d'emploi - Etude sociologique des ménages belges, De Boeck, 1999, blz. 58.

Par la même occasion surgissent inévitablement des conflits à propos des pensions alimentaires devant servir à l'éducation et à l'entretien des enfants, qu'il s'agisse du non-paiement de la pension, d'un simple retard voire d'un versement partiel. Ces situations provoquent des situations dramatiques pour les enfants.

Si le règlement du droit de garde s'avère être un élément fondamental, il n'en reste pas moins que celui de la pension alimentaire l'est tout autant afin de subvenir aux besoins nécessaires et vitaux de l'enfant et de lui permettre de s'épanouir et de se développer dans la société.

Cependant, force est de constater que la décision judiciaire d'octroi d'une pension alimentaire en faveur des enfants ne constitue en rien une garantie effective de son versement et donc, le créancier d'aliments n'a le plus souvent pas d'autres moyens à sa disposition que l'exécution forcée.

S'il importe de garantir l'effectivité du paiement de la pension alimentaire, il convient également, dans un souci d'équité, de sauvegarder le droit pour le débiteur d'aliments de continuer à vivre dans la dignité.

C'est la raison pour laquelle il est indispensable⁷ de rétablir un seuil minimal d'insaisissabilité en cas d'obligation alimentaire en permettant la saisie des revenus des débiteurs d'aliments au-dessous des limites prévues à l'article 1409 du Code judiciaire pour les créanciers dits normaux, sans cependant pouvoir déposséder le débiteur d'aliments de l'équivalent du revenu d'intégration dont les montants sont fixés aux articles 14 et 15 de la loi concernant le droit à l'intégration sociale⁸.

⁷ Cette modification est d'autant plus opportune depuis l'entrée en vigueur de la loi du 14 janvier 1993 modifiant le titre Ier et III de la Vème partie du Code judiciaire et modifiant l'article 476 de la loi sur les faillites autorisant à saisir totalement le minimex pour garantir l'exécution des créances alimentaires.

Par contre, il faut souligner que l'article 1675/12, § 4, de la loi relative au règlement collectif de dettes dispose que le juge peut déroger aux articles 1409 à 1412 du Code judiciaire par une décision spécialement motivée (ce qui signifie que le débiteur peut se voir imposer de se voir retenir des ressources plus importantes que celles fixées à l'article 1409). Toutefois cette réduction se fait «sans préjudice de la loi du 7 août 1974 instituant le droit à un minimum de moyens d'existence»: en aucun cas le débiteur ne pourra être privé d'un montant équivalent au minimex.

⁸ Cette modification législative est d'autant plus justifiée que le législateur se réfère déjà expressément à ces montants aux articles 1409, §2, alinéa 4, et 1410, § 4, alinéa 6, du Code judiciaire afin de limiter les montants saisissables et les montants à récupérer en cas de paiement indu.

Tegelijkertijd ontstaan onvermijdelijk conflicten omtrent uitkeringen tot onderhoud die moeten dienen voor de opvoeding en het levensonderhoud van de kinderen; die conflicten kunnen zowel draaien rond de niet-betaling van de uitkering, als gewoon rond de late of slechts gedeeltelijke betaling ervan. Die situaties hebben dramatische gevolgen voor de kinderen.

Het hoederecht speelt weliswaar een fundamentele rol, maar het recht op een uitkering tot onderhoud is al even belangrijk, omdat aldus de noodzakelijke en vitale noden van het kind worden gelenigd en het zich in de samenleving kan ontplooien en ontwikkelen.

We kunnen er echter niet omheen dat de rechterlijke beslissing om een uitkering tot onderhoud toe te kennen ten behoeve van een kind, geenszins garandeert dat die uitkering wel degelijk wordt gestort, en dat de onderhoudsgerechtigde vaak alleen nog zijn toevlucht kan nemen tot de gedwongen tenuitvoerlegging.

Hoewel het belangrijk is te garanderen dat de onderhoudsuitkering wel degelijk wordt betaald, moet tevens, om redenen van billijkheid, het recht van de onderhoudsplichtige op een menswaardig bestaan worden gevrijwaard.

Daarom is het noodzakelijk⁷ bij schuldvorderingen tot levensonderhoud opnieuw een ondergrens in te stellen waaronder geen beslag nog mogelijk is, in die zin dat de inkomsten van de onderhoudsplichtigen vatbaar zijn voor beslag beneden de in artikel 1409 van het Gerechtelijk Wetboek bepaalde, voor normale schuldeisers geldende grenzen, zonder dat die onderhoudsplichtigen evenwel het equivalent van het leefloon mag worden ontnomen. De bedragen van het leefloon zijn vastgesteld in de artikelen 14 en 15 van de wet betreffende het recht op maatschappelijke integratie⁸.

⁷ Die wijziging is bijzonder aangewezen na de inwerkingtreding van de wet van 14 januari 1993 tot wijziging van titel I en III van deel V van het Gerechtelijk Wetboek en tot wijziging van artikel 476 van de wet betreffende het faillissement, krachtens welke het hele leefloon voor beslag vatbaar is teneinde de tenuitvoerlegging van de schuldvorderingen tot levensonderhoud te waarborgen.

Er moet echter worden onderstreept dat artikel 1675/12, § 4, van de wet betreffende de collectieve schuldenregeling bepaalt dat de rechter bij een met bijzondere redenen omklede beslissing kan afwijken van de artikelen 1409 tot 1412 van het Gerechtelijk Wetboek (wat betekent dat een groter deel dan bepaald bij artikel 1409 van de inkomsten van de onderhoudsplichtige kan worden ingehouden). Die verhoogde inhouding wordt echter doorgevoerd «onverminderd de wet van 7 augustus 1974 tot instelling van het recht op het bestaansminimum». De schuldenaar behoudt aldus in ieder geval een bedrag dat equivalent is aan het leefloon.

⁸ Die wetswijziging is gerechtvaardigd, te meer daar de wetgever nu al uitdrukkelijk naar die bedragen verwijst in de artikelen 1409, § 2, vierde lid, en 1410, § 4, zesde lid, van het Gerechtelijk Wetboek, tot beperking van de bedragen die voor beslag vatbaar zijn en die welke in geval van onverschuldigde betaling moeten worden teruggevorderd.

Le législateur l'avait bien compris en votant le 23 janvier 2003 la loi créant un Service des créances alimentaires au sein du SPF Finances.

En effet, celle-ci consacre en son article 16 le principe de l'insaisissabilité du revenu d'intégration.

Cependant, cet article 16 n'entrera en vigueur qu'en même temps que les autres dispositions de celle-ci.

Or, l'article 19 de la loi-programme du 22 juillet 2003 reporte, pour des raisons budgétaires et d'organisation, cette entrée en vigueur au 1er septembre 2004. Il convient entre-temps, dans le respect de la volonté du législateur de consacrer le principe repris à l'article 16 précité en interdisant lorsqu'il s'agit de saisies pour pensions alimentaires la saisie d'un montant au-dessous d'un montant équivalent au revenu d'intégration.

II. Les articles 68*bis*, 68*ter* et 68*quater* de la loi du 8 juillet 1976 organique des centres publics d'aide sociale instaurent un régime d'avances sur pensions alimentaires⁹.

L'article 68*bis* dispose notamment :

«§ 1er. Le centre public d'aide sociale est chargé d'allouer des avances sur un ou plusieurs termes déterminés et consécutifs de pensions alimentaires et de recouvrer ces pensions.

§ 2. Le droit aux termes d'avances est accordé lorsque sont réunies les conditions suivantes:

1° l'enfant créancier d'aliments doit résider en Belgique et ne pas avoir atteint l'âge de la majorité civile ou être bénéficiaire d'allocations familiales après cet âge et jusqu'à l'âge de vingt-cinq ans;

2° le père ou la mère, débiteur d'aliments ou la personne qui est débiteur d'aliments en vertu de l'article 336 du Code civil, doivent s'être soustraits pendant

De wetgever had zulks goed begrepen toen de wet tot oprichting van een Dienst voor alimentatievorderingen bij de FOD Financiën op 23 januari 2003 werd aangenomen.

In artikel 16 van die wet wordt immers tot principe verheven dat inbeslagneming van het leefloon niet kan.

Dat artikel zal echter pas gelden als de andere bepalingen van die wet in werking treden.

Krachtens artikel 19 van de programmawet van 22 juli 2003 wordt de inwerkingtreding om budgettaire en organisatorische redenen echter tot 1 september 2004 uitgesteld. Intussen moet de wil van de wetgever worden gevolgd en artikel 16 worden nageleefd; dat laatste verbiedt inzake de inbeslagneming voor onderhoudsgeld dat beslag wordt gelegd op een bedrag dat tot gevolg heeft dat de bestaansmiddelen onder het leefloon dalen.

II. De artikelen 68*bis*, 68*ter* en 68*quater* van de organieke wet van 8 juli 1976 betreffende de openbare centra voor maatschappelijk welzijn behelzen een regeling van voorschotten op de uitkeringen tot onderhoud⁹.

Artikel 68*bis* bepaalt onder andere:

«§ 1. Het openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn is belast met het toekennen van voorschotten op een of verscheidene welbepaalde en opeenvolgende termijnen van onderhoudsgelden en met de invordering van deze onderhoudsgelden.

§ 2. Het recht op de termijnvoorschotten wordt toegekend wanneer de volgende voorwaarden zijn vervuld:

1° het onderhoudsgerechtigde kind moet zijn verblijfplaats hebben in België en de burgerlijke meerderjarigheid niet hebben bereikt of, na die leeftijd en tot de leeftijd van vijftientig jaar, rechtgevend zijn op kinderbijslag;

2° de onderhoudsplichtige vader of moeder of de krachtens artikel 336 van het Burgerlijk Wetboek onderhoudsplichtige persoon moet zich gedurende twee

⁹ Voy. sur la question: Memento des CPAS, 2001, Kluwer, p. 175, D.ADRIAENS et al., *Praktisch handboek voor OCMW-RECHT*, Die Keure, 2001, V. 1. et suiv., H.FUNCK, le droit au minimex et à l'aide sociale accordés par les CPAS, la Charte, 1989, p. 120 et suiv., B.NOTE, le CPAS compétent pour accorder l'aide sociale et la prise en charge des frais, commentaire permanent de la loi du 2 avril 1965, UGA, p.253 et suiv., J.Cl. BODSON, L'aide sociale, pratique du droit, n° 13, Kluwer, 2000, n°149 et suiv.

⁹ Zie over dit vraagstuk: Mémento des CPAS, 2001, blz. 175; D. ADRIAENS et al., *Praktisch handboek voor OCMW-recht*, Die Keure, 2001, V.1. e.v., H. FUNCK, *Le droit au minimex et à l'aide sociale accordés par les CPAS, La Charte*, 1989, blz. 120 e.v., B. NOTE, *Le CPAS compétent pour accorder l'aide sociale et la prise en charge des frais, commentaire permanent de la loi du 2 avril 1965*, UGA, blz. 253 e.v., J. Cl. BODSON, *L'aide sociale, pratique de droit n° 13*, Kluwer, 2000, nr. 149 e.v.

deux termes, consécutifs ou non, au cours des douze mois qui précèdent la demande, à l'obligation de paiement d'une pension alimentaire mise à sa charge, soit par une décision de justice exécutoire, soit par la convention visée à l'article 1288 3°, du Code judiciaire, après transcription du divorce ou de la séparation de corps par consentement mutuel;

[...].».

La disposition ne s'applique donc pas à tous les débiteurs d'aliments condamnés et restés en défaut à l'égard de l'enfant créancier d'aliments.

La Cour d'arbitrage a considéré dans son arrêt n° 48/2002 du 13 mars 2002 rendu suite à une question préjudicielle posée par le tribunal du travail de Termonde que « L'article 68*bis*, § 2, 2°, de la loi du 8 juillet 1976 organique des centres publics d'aide sociale viole les articles 10 et 11 de la Constitution en ce que le droit aux avances sur les pensions alimentaires est limité aux cas dans lesquels le débiteur d'aliments défaillant est le père, la mère ou l'homme visé à l'article 336 du Code civil, même lorsqu'en dehors de ces cas, le droit de l'enfant à la pension alimentaire a été établi par une décision de justice exécutoire.»¹⁰.

A l'origine, le litige opposait un CPAS à une personne vivant seule et qui avait formé un ménage de fait avec sa partenaire. De leur relation homosexuelle étaient nés deux enfants via insémination artificielle. Lorsque la relation prit fin, l'ex-partenaire de la demanderesse fut condamnée par la justice de paix à verser à cette dernière une pension alimentaire mensuelle destinée aux enfants. L'ex-partenaire n'exécutant pas volontairement son obligation, la mère des deux enfants s'est adressée au CPAS compétent sur base de l'article 68*bis* de la loi organique afin de recevoir une avance sur ladite pension.

Sa demande fut déclarée non fondée au motif que le débiteur d'aliments en l'espèce n'était ni la mère, le père ou la personne qui est débiteur d'aliments en vertu de l'article 336 du Code civil.

¹⁰ Art. 336 C.civ. : «l'enfant dont la filiation paternelle n'est pas établie, peut réclamer à celui qui a eu des relations avec sa mère pendant la période légale de la conception, une pension pour son entretien, son éducation et sa formation adéquate.».

al dan niet opeenvolgende termijnen in de loop van de twaalf maanden die de aanvraag voorafgaan, onttrokken hebben aan de verplichting tot betaling van een onderhoudsgeld dat hem of haar ten laste is gelegd hetzij bij een uitvoerbare rechterlijke beslissing, hetzij bij de overeenkomst bedoeld bij artikel 1288, 3°, van het Gerechtelijk Wetboek, na overschrijving van de echtscheiding of scheiding van tafel en bed door onderlinge toe-stemming;

[...].».

Deze bepaling is dus niet van toepassing op alle onderhoudsplichtigen die werden veroordeeld en die ten opzichte van het onderhoudsgerechtigde kind in gebreke zijn gebleven.

In zijn arrest nr. 48/2002 van 13 maart 2002 heeft het Arbitragehof, naar aanleiding van een prejudiciële vraag van de arbeidsrechtbank van Dendermonde, geoordeeld: «Artikel 68*bis*, § 2, 2°, van de organieke wet van 8 juli 1976 betreffende de openbare centra voor maatschappelijk welzijn schendt de artikelen 10 en 11 van de Grondwet doordat het recht op voorschotten op onderhoudsgelden wordt beperkt tot de gevallen waarin de nalatige onderhoudsplichtige de vader, de moeder of de in artikel 336 van het Burgerlijk Wetboek bedoelde man is, zelfs wanneer buiten die gevallen de onderhoudsaanspraak van het kind bij een uitvoerbare rechterlijke beslissing is vastgesteld.»¹⁰.

Het geschil dat aan de oorsprong ligt van dit arrest, ging tussen een OCMW en een alleenstaande vrouw die met haar partner een feitelijk gezin had gevormd. Uit hun homoseksuele relatie waren via kunstmatige inseminatie twee kinderen geboren. Na het stuklopen van de relatie werd de ex-partner van de eisende partij door het vrederecht veroordeeld tot de maandelijkse storting van een uitkering tot onderhoud ten behoeve van de kinderen. Aangezien die ex-partner haar verplichting niet uit eigen beweging nakwam, had de moeder van beide kinderen zich tot het bevoegde OCMW gericht op grond van artikel 68*bis* van de organieke wet, teneinde een voorschot op de genoemde uitkering tot onderhoud te ontvangen.

Haar verzoek werd ongegrond verklaard, omdat de onderhoudsplichtige in dit geval noch de moeder of de vader was, noch de krachtens artikel 336 van het Burgerlijk Wetboek onderhoudsplichtige persoon.

¹⁰ Artikel 336 van het Burgerlijk Wetboek: «het kind wiens afstamming van vaderszijde niet vaststaat, kan van degene die gedurende het wettelijk tijdvak van de verwekking met zijn moeder gemeenschap heeft gehad, een uitkering tot levensonderhoud, opvoeding en passende opleiding vorderen».

La mère des deux enfants a interjeté appel devant le tribunal du travail et celui-ci déclara qu'effectivement l'ex-partenaire de la demanderesse ne se trouvait pas dans les conditions de l'article 68*bis*, § 2, alinéa 1er, 2°, de la loi du 8 juillet 1976. Le juge a soumis la question à la Cour d'arbitrage qui a estimé que cette disposition était contraire aux articles 10 et 11 de la Constitution parce qu'elle établissait une différence de traitement entre deux catégories de débiteurs d'aliments.

Cette décision s'impose au juge qui a posé la question et d'autres juges pourront s'en prévaloir à condition que l'objet du litige soit identique. Cependant celle-ci continue d'exister.

Il y a dès lors assurément une certaine logique à traiter de manière égale les enfants se trouvant dans une même situation. Il existe par ailleurs un droit subjectif dans le chef de chaque enfant à pouvoir bénéficier du paiement d'avances sur pensions alimentaires rendues exécutoires par une décision de justice et ce d'autant plus que les demandes d'avances sont introduites par des personnes rencontrant des difficultés financières importantes. Le non-paiement de ces pensions risque d'entraîner les familles dans une précarité encore plus accrue.

La primauté du mariage en tant que canevas légal et social du couple et de la famille idéale est battue en brèche par l'apparition depuis de nombreuses années de nouvelles structures familiales comme les couples non mariés, homosexuels ou non, les familles monoparentales ou recomposées...

Cette nouvelle évolution de la notion de famille créant une variété de modes de vie implique de nouvelles problématiques à prendre en compte par le législateur afin de promouvoir et de sauvegarder la liberté individuelle et l'égalité dignité de chacun, valeurs fondamentales de notre société démocratique.

Beaucoup d'adultes, à des degrés et statuts divers prennent en charge aujourd'hui l'éducation et l'entretien d'enfants. C'est pourquoi il importe de repenser la façon dont peuvent et doivent être mobilisées les solidarités permettant d'accompagner et de soutenir ces parents - quels que soient leurs liens, leurs modes de vie, les contraintes et les difficultés qui pèsent sur eux - dans leurs rôles et leurs responsabilités. C'est dans ce contexte que s'inscrit la problématique de l'homoparentalité.

De moeder van beide kinderen tekende beroep aan bij de arbeidsrechtbank en die kwam tot de bevinding dat de ex-partner van de eiseres inderdaad niet beantwoordde aan de voorwaarden als bedoeld in artikel 68*bis*, § 2, eerste lid, 2°, van de wet van 8 juli 1976. De rechter heeft de vraag voorgelegd aan het Arbitragehof, dat heeft geoordeeld dat de bepaling strijdig is met de artikelen 10 en 11 van de Grondwet, omdat twee categorieën van onderhoudsplichtigen er verschillend in worden behandeld.

Die beslissing bindt de rechter die de vraag heeft gesteld, maar ook andere rechters kunnen zich erop beroepen, als het onderwerp van het hun voorgelegde geschil identiek is. Ondertussen blijft de bepaling echter bestaan.

Er schuilt beslist een zekere logica in het gelijk behandelen van kinderen die in een zelfde situatie verkeren. Bovendien heeft elk kind het subjectieve recht voorschotten te ontvangen op door een rechterlijke beslissing uitvoerbaar gemaakte uitkeringen tot onderhoud, temeer daar die verzoeken tot het betalen van dergelijke voorschotten uitgaan van mensen die met grote financiële moeilijkheden te kampen hebben. Als die gezinnen de uitkeringen niet ontvangen, dreigen zij in een nog hopelozere armoede verstrikt te geraken.

Het huwelijk kan in deze aangelegenheid niet langer worden beschouwd als de allesoverheersende wettelijke en maatschappelijke hoeksteen; het huwelijk als ideale gezinsinstelling is de jongste jaren aangetast door de opkomst van nieuwe gezinsstructuren, zoals ongehuwde paren — al dan niet homoseksueel —, eenoudergezinnen of nieuw samengestelde gezinnen.

Die nieuwe evolutie van het begrip «gezin» brengt een veelheid aan levenswijzen met zich en leidt tot nieuwsoortige moeilijkheden die de wetgever moet aanpakken teneinde eenieder individuele vrijheid en gelijke waardigheid te bevorderen en te vrijwaren. Het betreft hier immers fundamentele waarden van onze democratische samenleving.

Tegenwoordig zorgen heel wat volwassenen in diverse verwantschaps- en rechtsposities voor de opvoeding en het levensonderhoud van kinderen. Daarom is het van belang opnieuw na te denken over de wijze waarop het solidariteitsmechanisme kan en moet worden ingeschakeld, teneinde die ouders — ongeacht hun onderlinge band, levenswijze, beperkingen en moeilijkheden — te begeleiden en te steunen in hun rol en verantwoordelijkheid. Het vraagstuk van het homoouderschap moet in die context worden gezien.

Les enfants dont les parents ont adopté d'autres modes de vie doivent bénéficier des mêmes droits, des mêmes facilités ou modalités que ceux qui sont universellement reconnus et dont disposent tous les enfants¹¹.

Les enfants sont donc les principales victimes des séparations de couples et deviennent malgré eux l'enjeu de rivalités entre les ex-conjoints/cohabitants. Si le règlement du droit de garde s'avère être un élément fondamental, il n'en reste pas moins que celui de la pension alimentaire l'est tout autant afin de subvenir aux besoins nécessaires et vitaux de l'enfant et de lui permettre de s'épanouir et de se développer dans la société. Etre à même de bénéficier d'un niveau de vie suffisant pour permettre son développement physique, mental, spirituel, moral et social est un droit fondamental de l'enfant¹².

Cependant, force est de constater que la décision judiciaire d'octroi d'une pension alimentaire en faveur des enfants ne constitue en rien une garantie effective de son versement. Or, le fait de pouvoir bénéficier d'une pension alimentaire sanctionnée par une décision de justice constitue un droit à ce point fondamental pour l'enfant qu'il est de la responsabilité de l'Etat de garantir l'effectivité de ce droit pour tous les enfants.

Partant du constat que les familles monoparentales ou recomposées ne constituent plus à ce jour une situation exceptionnelle et isolée¹³, il importe, non pas de leur attribuer des règles spécifiques¹⁴ mais bien de leur appliquer la même politique que celle pratiquée vis-à-vis des familles de type traditionnel dans le but de ne pas créer de discrimination entre les familles et les enfants. D'autant plus que les familles monoparentales, déjà vulnérables sur le plan affectif et relationnel, le sont également, par la force des choses, économiquement.

Kinderen van ouders die hebben gekozen voor andere dan de gebruikelijke samenlevingsverbanden, moeten aanspraak kunnen maken op dezelfde rechten, mogelijkheden en voorwaarden als die welke universeel zijn erkend en die alle kinderen genieten¹¹.

De kinderen zijn dus het voornaamste slachtoffer wanneer partners uit elkaar gaan en worden tegen hun wil de speelbal van de rivaliteit tussen de ex-partners/samen-wo-nen-den. Het hoederecht speelt op dit vlak weliswaar een fundamentele rol, maar het recht op een onderhoudsuitkering is al even belangrijk, omdat aldus de noodzakelijke en vitale noden van het kind worden gelenigd en het zich in de samenleving kan ontplooiën en ontwikkelen. Elk kind heeft het fundamentele recht op een levensstandaard die toereikend is voor zijn goede lichamelijke, geestelijke, intellectuele, zedelijke en sociale ontwikkeling¹².

We moeten echter vaststellen dat de rechterlijke beslissing tot uitkering van onderhoudsgeld voor kinderen geenszins de storting van die uitkering garandeert. Daar staat tegenover dat het door een rechterlijke uitspraak bekrachtigde recht op een uitkering tot onderhoud zo fundamenteel is voor het kind, dat het tot de verantwoordelijkheden van de Staat behoort te garanderen dat elk kind dat recht ook effectief geniet.

Eenoudergezinnen of nieuw samengestelde gezinnen vormen thans niet langer uitzonderlijke of geïsoleerde gevallen¹³. Daarom komt het er niet zozeer op aan specifieke regels voor die gezinnen uit te werken, maar wel hetzelfde beleid toe te passen als op de traditionele gezinsvormen¹⁴, zodat discriminatie onder de gezinnen en de kinderen wordt voorkomen. Dit geldt *a fortiori* omdat de eenoudergezinnen, die op affectief en relationeel vlak al kwetsbaar zijn, uiteraard ook economisch zwak staan.

¹¹ Voy. C.E.D.H., arrêt (Marckx) du 13 juin 1979.

¹² Convention relative aux droits de l'enfant 26 janvier 1990, art. 27.

¹³ On estime aujourd'hui que les familles monoparentales comptent assez rarement plus de deux enfants et que le niveau de qualification, et donc de revenus des parents isolés, est inférieur à la moyenne, voy. Fondation Roi Baudouin, Familles monoparentales, Quelles solutions ? in Colloque du 24 octobre 2000, p. 1.

¹⁴ Les mesures à prendre doivent s'inscrire dans le contexte global d'une politique intégrée d'Etat social actif et non pas dans un traitement différencié, voy. Fondation Roi Baudouin, Familles monoparentales, Quelles solutions ? in Colloque du 24 octobre 2000, p. 2.

¹¹ Zie EHRM, arrest (Marckx) van 13 juni 1979.

¹² Verdrag van 20 november 1989 inzake de rechten van het kind opgemaakt te New York (ondertekend op 26 januari 1990 en goedgekeurd bij de wet van 25 november 1991), artikel 27.

¹³ Men gaat ervan uit dat de eenoudergezinnen tegenwoordig slechts zeer zelden meer dan twee kinderen hebben en dat het opleidingsniveau — en bijgevolg ook het inkomensniveau — van de alleenstaande ouders lager is dan gemiddeld; zie Eenoudergezinnen: Welke Oplossingen?, Koning Boudewijnstichting, Synthese van een colloquium dat plaatsvond op 24 oktober 2000, blz. 1.

¹⁴ De te nemen maatregelen moeten passen in de algemene context van een geïntegreerd beleid inzake de actieve sociale-welvaartsstaat en mogen niet berusten op een verschillende behandeling zie «Eenoudergezinnen: welke oplossingen», Koning Boudewijnstichting, Synthese van een colloquium dat plaatsvond op 24 oktober 2000, blz. 2.

La notion de l'intérêt de l'enfant s'est imposée aujourd'hui comme un principe général de droit au sein du droit de la famille¹⁵. Face aux inévitables conflits de droits ou d'intérêts qui surgissent entre les membres de telle ou telle famille, ou entre ceux-ci et telle ou telle institution, il importe de prendre en considération le fait que ces conflits sont souvent vécus avec beaucoup de difficultés par les enfants.

Les conséquences d'une faute éventuelle provoquant une dissolution du couple ou du choix de vie de ses parents ou de l'un d'eux ne peuvent être supportées par l'enfant.

A défaut de réparer ou de compenser toutes les inégalités résultant des conditions de naissance, le droit devrait à tout le moins veiller à ne pas les fixer et à ne pas les aggraver.

Une discrimination fondée sur l'homosexualité de l'un ou de l'autre parent est inacceptable en ce qui concerne l'accès aux dispositifs institutionnels de soutien à l'exercice des fonctions parentales.

La loi du 8 mai 1989 a confié aux CPAS une double mission, en prévoyant un droit à une aide sociale spécifique :

- a) l'octroi d'avances lorsque des pensions alimentaires dues à des enfants ne sont pas payées,
- b) le recouvrement des arriérés de pension alimentaire auprès de la personne défaillante.

La disposition crée donc un droit subjectif¹⁶ en faveur de l'enfant qui remplit les conditions fixées par la loi¹⁷ pour obtenir le paiement d'avances sur une pension alimentaire exigible.

¹⁵ Voy. A. Van Gysel, L'intérêt de l'enfant, principe général de droit, in *Revue générale de droit civil belge*, 1988-2, p.200 : «lorsque, dans la constitution de l'état ou l'exercice de l'administration de la personne et des biens de l'enfant son intérêt entre en conflit avec celui de ses auteurs ou de tiers adultes, il prévaut», voy. également l'article 3 de la Convention relative aux droits de l'enfant signée à New -York le 26 janvier 1990 : «dans toutes les décisions qui concernent les enfants, qu'elles soient le fait des institutions publiques ou privées de protection sociale, des tribunaux, des autorités administratives ou des organes législatifs, l'intérêt supérieur de l'enfant doit être une considération primordiale».

¹⁶ Arrêt de la Cour d'arbitrage n°48/2002 du 13 mars 2002.

¹⁷ Voy. l'art. 68bis, § 1er, et le § 2, alinéa 1er, 3°, en ce qui concerne les autres conditions et modalités.

Het concept «hoger belang van het kind» is in het familierecht thans een algemeen rechtsbeginsel geworden¹⁵. De onvermijdelijke conflicten tussen de rechten of belangen van de diverse leden van een of ander gezin, dan wel tussen de rechten of belangen van de leden van een gezin en die van een of andere instelling, mogen ons niet uit het oog doen verliezen dat dergelijke conflicten voor de kinderen vaak een bijzonder pijnlijke ervaring zijn.

De gevolgen van een eventuele fout die aanleiding geeft tot de ontbinding van het paar, mogen het kind niet treffen, evenmin als de gevolgen van de levenskeuze van de ouders of een van beide ouders.

Omdat het onmogelijk is alle ongelijkheden te herstellen of uit te wissen die het gevolg zijn van de omstandigheden bij de geboorte van het kind, moet het recht er op zijn minst voor zorgen dat die ongelijkheden niet in stand worden gehouden of verergerd.

Discriminatie op grond van de homoseksualiteit van een van de ouders is onaanvaardbaar, als het kind daardoor geen aanspraak kan maken op de institutionele voorzieningen ter ondersteuning van de uitoefening van het ouderschap.

De wet van 8 mei 1989 heeft de OCMW's een tweevoudige taak opgedragen, door te voorzien in een recht op specifieke maatschappelijke bijstand:

- a) het toekennen van voorschotten wanneer aan kinderen verschuldigde uitkeringen tot onderhoud niet worden betaald;
- b) het invorderen van de achterstallige uitkeringen tot onderhoud bij de nalatige persoon.

De in het geding zijnde bepaling schept dus een subjectief recht¹⁶ ten voordele van het kind dat aan de door de wet gestelde vereisten¹⁷ voldoet om de betaling van voorschotten op de verschuldigde uitkering tot onderhoud te verkrijgen.

¹⁵ Zie A. Ch. VAN GYSEL, L'intérêt de l'enfant, principe général de droit, in *Revue générale de droit civil belge*, 1988-2, blz. 200: «lorsque, dans la constitution de l'état ou l'exercice de l'administration de la personne et des biens de l'enfant, son intérêt entre en conflit avec celui de ses auteurs ou de tiers adultes, il prévaut». Zie ook het Verdrag inzake de rechten van het kind, artikel 3: «Bij alle maatregelen betreffende kinderen, ongeacht of deze worden genomen door openbare of particuliere instellingen voor maatschappelijk welzijn of door rechterlijke instanties, bestuurlijke autoriteiten of wetgevende lichamen, vormen de belangen van het kind de eerste overweging.».

¹⁶ Arbitragehof, arrest nr. 48/2002 van 13 maart 2002.

¹⁷ Zie artikel 68bis, § 1, en §2, eerste lid, 3°, wat de andere voorwaarden betreft.

Lors de l'élaboration de la disposition critiquée, l'intention du législateur était d'éviter que des enfants se retrouvent dans une situation d'insécurité d'existence parce que les pensions alimentaires qui leur sont dues ne sont pas honorées¹⁸ et ce d'autant plus que la créance alimentaire est consacrée par une décision de justice dont la mise en oeuvre effective est longue, lourde et onéreuse. Il ressort clairement des travaux parlementaires que la modification ne visait nullement à résoudre le problème d'exécution des décisions du pouvoir judiciaire mais prônait plus de justice sociale en s'inscrivant dans le cadre d'une politique visant à combattre la pauvreté¹⁹.

La loi du 21 février 2003 créant un Service des créances alimentaires au sein du SPF Finances permet à tout créancier d'aliments (pour autant que le prescrit de l'article 7 de la loi soit respecté) de bénéficier de l'intervention du Service lorsque le débiteur d'aliments s'est soustrait à l'obligation de paiement des aliments en tout ou en partie, pour deux échéances, consécutives ou non, au cours des douze mois qui précèdent la demande. La seule réserve quant à la qualité du créancier d'aliments est l'obligation pour celui-ci d'avoir son domicile ou sa résidence habituelle en Belgique.

En étendant désormais le système aux enfants, aux époux, divorcés ou non et aux cohabitants, que la cohabitation soit terminée ou non, la nouvelle loi a considérablement élargi le nombre de bénéficiaires du régime des avances sur pensions alimentaires et ses dispositions viennent remplacer les articles 68*bis* à 68*quater* de la loi du 8 juillet 1976 qu'elle abroge (art. 30).

Cependant, cet article 30 n'entrera en vigueur qu'en même temps que les autres dispositions de cette loi.

L'article 19 de la loi-programme du 22 juillet (Doc. 51/102) reporte cependant cette entrée en vigueur au 1er septembre 2004. Il convient, dans le respect de la volonté du législateur, de permettre entre-temps à tous les créanciers d'aliments, en l'occurrence à toutes les catégories d'enfants, de bénéficier du système d'avances sur pensions alimentaires prévu aux articles 68*bis*

Met de invoering van de betwiste bepaling wilde de wetgever voorkomen dat kinderen in een toestand van bestaansonzekerheid zouden belanden, omdat de hen verschuldigde uitkeringen tot onderhoud niet worden gestort¹⁸, temeer daar een dergelijk recht op een onderhoudsuitkering wordt bekrachtigd door een rechterlijke beslissing waarvan de daadwerkelijke uitvoering veel tijd in beslag neemt, alsook zwaar en duur is. Uit de parlementaire voorbereiding blijkt duidelijk dat de wijziging geenszins tot doel had een oplossing te bieden voor de moeilijkheden bij de uitvoering van de beslissingen van de rechterlijke macht, maar ertoe strekte meer sociale rechtvaardigheid te scheppen in het raam van een beleid ter bestrijding van de armoede¹⁹.

Als gevolg van de wet van 21 februari 2003 tot oprichting van een Dienst voor alimentatievorderingen bij de FOD Financiën kan elke onderhoudsgerechtigde (voor zover hij voldoet aan de voorwaarden in artikel 7) de tegemoetkoming van de Dienst voor alimentatievorderingen aanvragen, als de onderhoudsplichtige zich gedurende twee, al dan niet opeenvolgende termijnen in de loop van de twaalf maanden die aan de aanvraag voorafgaan, geheel of ten dele onttrokken heeft aan de verplichting tot betaling van het onderhoudsgeld. De enige beperking met betrekking tot de onderhoudsgerechtigde is dat diens woonplaats of gewone verblijfplaats zich in België moet bevinden.

Door de regeling voortaan uit te breiden tot de kinderen, tot de al dan niet gescheiden echtgenoten en tot de samenwonenden, ongeacht of de betrokkenen nog samenwonen of niet, geldt de regeling inzake de voorschotten op de uitkeringen tot onderhoud krachtens de nieuwe wet voortaan voor een veel groter aantal gerechtigden, en de erin vervatte bepalingen vervangen de artikelen 68*bis* tot 68*quater* van de organieke wet van 8 juli 1976, die bij de nieuwe wet worden afgeschaft (art. 30).

Dat artikel 30 zal echter maar tegelijkertijd met de andere in de wet van 21 februari 2003 vervatte bepalingen in werking treden.

Artikel 19 van de programmawet van 22 juli 2003 (DOC 51 102/016) verdaagt die inwerkingtreding evenwel tot 1 september 2004. Indien men het oogmerk van de wetgever in acht wil nemen, moeten ondertussen alle onderhoudsgerechtigden, *in casu* alle categorieën van kinderen, aanspraak kunnen maken op de regeling inzake de voorschotten op de uitkeringen tot

¹⁸ Doc. parl., Chambre, 1986-1987, n°975/1, p. 1.

¹⁹ Doc. parl., Chambre, 1988, n°479/4, p.9.

¹⁸ Parlementair Stuk Kamer, 1986-1987, nr. 975/1, blz. 1.

¹⁹ Parlementair Stuk Kamer, 1988, nr. 479/4, blz. 9.

à 68^{quater} de la loi organique des CPAS puisque ces normes demeurent en vigueur.

COMMENTAIRES DES ARTICLES

Article 2

Il est proposé d'autoriser à descendre au-dessous des montants insaisissables prévus à l'article 1409 du Code judiciaire lorsqu'il s'agit de saisies pour pensions alimentaires mais sans toutefois pouvoir saisir un montant équivalent au revenu d'intégration.

Les montants du revenu d'intégration ont été déterminés par le législateur en considérant qu'il s'agit de montants au-dessous desquels on ne peut vivre conformément à la dignité humaine. La disposition est applicable à toute personne faisant l'objet d'une saisie pour pension alimentaire pour tous les revenus mentionnés aux articles 1409 et 1410 du Code judiciaire.

Les articles 14 et 15 de la loi concernant le droit à l'intégration sociale définissent le montant du revenu d'intégration en fonction de la situation familiale.

Ces montants permettent de concilier à la fois les droits fondamentaux des créanciers d'aliments avec le droit à la dignité humaine des débiteurs d'aliments.

Les §§ 3 et 4 de l'article 1410 n'ont pas été repris dans l'énumération des dispositions auxquelles il est fait exception dans le cadre de l'article 1412 nouveau dans un souci d'amélioration du texte: ces dispositions ne concernent pas des montants ou revenus insaisissables bien au contraire, il s'agit de dérogations au principe de l'insaisissabilité.

Art. 3

Cet article modifie l'article 68bis de la loi organique des CPAS en étendant le champ d'application de la disposition à toutes les catégories de débiteurs d'aliments, suivant en cela l'enseignement de l'arrêt de la Cour d'arbitrage.

Yvan MAYEUR (PS)
Colette BURGEON (PS)

onderhoud waarin is voorzien in de artikelen 68bis tot 68^{quater} van de organieke wet betreffende de openbare centra voor maatschappelijk welzijn, aangezien die normen van kracht blijven.

COMMENTAAR BIJ DE ARTIKELEN

Artikel 2

Artikel 1409 van het Gerechtelijk Wetboek bepaalt de bedragen die niet voor beslag vatbaar zijn; inzake beslag voor uitkeringen tot levensonderhoud zou onder die drempel mogen worden gegaan, evenwel zonder dat het equivalent van het leefloon in beslag mag worden genomen.

De door de wetgever vastgelegde bedragen van het leefloon zijn ingegeven door de overweging dat het bedragen betreft die echt nodig zijn om een menswaardig leven te leiden. De bepaling geldt voor iedereen die het voorwerp is van een beslag ter betaling van een uitkering tot levensonderhoud, voor alle inkomsten vermeld in de artikelen 1409 en 1410 van het Gerechtelijk Wetboek.

In de artikelen 14 en 15 van de wet betreffende het recht op maatschappelijke integratie wordt het bedrag van het leefloon bepaald naar gelang van de gezinsituatie.

Met die bedragen wordt het mogelijk tegelijk de basisrechten van de onderhoudsgerechtigden én het recht op menselijke waardigheid van de onderhoudsplichtigen in acht te nemen.

Om over een betere tekst te beschikken, zijn de §§ 3 en 4 van artikel 1410 niet opgenomen in de opsomming van de bepalingen waarop in het raam van artikel 1412 (*nieuw*) een uitzondering wordt gemaakt. Die bepalingen slaan niet op bedragen of inkomsten waarop geen beslag mag worden gelegd; het gaat integendeel om afwijkingen van het beginsel van de niet-vatbaarheid voor beslag.

Art. 3

Dit artikel voorziet in een wijziging van artikel 68bis van de organieke wet betreffende de openbare centra voor maatschappelijk welzijn, in die zin dat het toepassingsgebied ervan wordt uitgebreid tot alle categorieën van onderhoudsplichtigen, overeenkomstig de in het arrest van het Arbitragehof vervatte strekking.

PROPOSITION DE LOI

Article 1er

La présente loi règle une matière visée à l'article 78 de la Constitution.

Art. 2

L'article 1412 du Code judiciaire est remplacé comme suit :

«Art. 1412. - Les limitations et les exclusions prévues aux articles 1409, 1409*bis* et 1410, § 1er, et § 2, 1° à 7°, ne sont pas applicables :

1° lorsque la cession ou la saisie sont opérées en raison des obligations alimentaires prévues par les articles 203, 203*bis*, 205, 206, 207, 213, 223, 301, 303, 306, 307, 336 ou 364 du Code civil, par l'article 1280, alinéa 1er, du présent Code ou par une convention conclue en vertu de l'article 1288 ou de l'article 1306 du présent Code ;

2° lorsque la rémunération, la pension ou l'allocation doit être payée au conjoint ou à un autre créancier d'aliments en application des articles 203*ter*, 221, 301*bis* du Code civil ou 1280, alinéa 5, du présent Code.

Dans les cas visés à l'alinéa 1er, la quotité insaisissable est égale aux montants prévus aux articles 14 et 15 de la loi du 26 mai 2002 concernant le droit à l'intégration sociale.

Lorsque tout ou partie des sommes dues au débiteur d'aliments ne peuvent lui être payées pour l'une des causes prévues à l'alinéa 1er, ces sommes ne sont saisissables ou cessibles d'un autre chef qu'à concurrence de la quotité déterminée conformément aux dispositions du présent chapitre, diminuées des montants cédés, saisis ou payés au conjoint ou au créancier d'aliments en vertu des dispositions légales indiquées à l'alinéa 1er.».

WETSVOORSTEL

Artikel 1

Deze wet regelt een aangelegenheid als bedoeld in artikel 78 van de Grondwet.

Art. 2

Artikel 1412 van het Gerechtelijk Wetboek wordt vervangen als volgt:

«Art. 1412. – De beperkingen en uitsluitingen waarin de artikelen 1409, 1409*bis* en 1410, § 1 en § 2, 1° tot 7°, voorzien, zijn niet van toepassing:

1° wanneer de overdracht of het beslag wordt verricht wegens de onderhoudsverplichtingen bedoeld in de artikelen 203, 203*bis*, 205, 206, 207, 213, 223, 301, 303, 306, 307, 336 of 364 van het Burgerlijk Wetboek, in artikel 1280, eerste lid, van dit Wetboek of in een overeenkomst, gesloten krachtens artikel 1288 of artikel 1306 van dit Wetboek;

2° wanneer het loon, het pensioen of de toelage moet worden uitgekeerd aan de echtgenoot of aan een andere uitkeringsgerechtigde bij toepassing van de artikelen 203*ter*, 221, 301*bis* van het Burgerlijk Wetboek of van artikel 1280, vijfde lid, van dit Wetboek.

In de gevallen bedoeld in het eerste lid is het gedeelte dat niet vatbaar is voor beslag gelijk aan de bedragen waarin wordt voorzien in de artikelen 14 en 15 van de wet betreffende het recht op maatschappelijke integratie.

Wanneer de bedragen die aan de onderhoudsplichtige verschuldigd zijn, hem geheel of gedeeltelijk niet kunnen worden uitgekeerd om een van de in het eerste lid bedoelde redenen, zijn die bedragen vatbaar voor overdracht of beslag om een andere reden, maar slechts ten belope van het bedrag dat is vastgesteld overeenkomstig de bepalingen van dit hoofdstuk, verminderd met de bedragen die zijn overgedragen, in beslag genomen dan wel aan de echtgenoot of de uitkeringsgerechtigde betaald, krachtens de in het eerste lid vermelde wetsbepalingen.».

Art. 3

A l'article 68*bis*, § 2, alinéa 1er, 2°, de la loi du 8 juillet 1976 organique des centres publics d'aide sociale, inséré par la loi du 8 mai 1989 et modifié par la loi du 29 décembre 1990, les mots «le père ou la mère, débiteurs d'aliments ou la personne qui est débiteur d'aliments en vertu de l'article 336 du Code civil, doivent s'être soustraits » sont remplacés par les mots « le débiteur d'aliments doit s'être soustrait ».

31 juillet 2003

Yvan MAYEUR (PS)
Colette BURGEON (PS)

Art. 3

In artikel 68*bis*, § 2, eerste lid, 2°, van de organieke wet van 8 juli 1976 betreffende de openbare centra voor maatschappelijk welzijn, ingevoegd bij de wet van 8 mei 1989 en gewijzigd bij de wet van 29 december 1990, worden de woorden «de onderhoudsplichtige vader of moeder of de krachtens artikel 336 van het Burgerlijk Wetboek onderhoudsplichtige persoon» vervangen door de woorden «de onderhoudsplichtige».

31 juli 2003

TEXTES DE BASE

1. Code judiciaire

Art. 1412

Les limitations et exclusions prévues aux articles 1409, 1409bis et 1410, § 1er, § 2, 1° à 7°, § 3 et § 4 ne sont pas applicables:

1° lorsque la cession ou la saisie sont opérées en raison des obligations alimentaires prévues par les articles 203, 203bis, 205, 206, 207, 213, 223, 301, 303, 306, 307, 336 ou 364 du Code civil, par l'article 1280, alinéa 1er, du présent Code ou par une convention conclue en vertu de l'article 1288 ou de l'article 1306 du présent Code;

2° lorsque la rémunération, la pension ou l'allocation doit être payée au conjoint ou à un autre créancier d'aliments en application des articles 203ter, 221, 301bis du Code civil ou 1280, alinéa 5, du présent Code.

Lorsque tout ou partie des sommes dues au débiteur d'aliments ne peuvent lui être payées pour l'une des causes prévues à l'alinéa 1er, ces sommes ne sont saisissables ou cessibles d'un autre chef qu'à concurrence de la quotité déterminée conformément aux dispositions du présent chapitre, diminuée des montants cédés, saisis ou payés au conjoint ou au créancier d'aliments en vertu des dispositions légales indiquées au premier alinéa.

2. Loi du 8 juillet 1976 organique des centres publics d'aide sociale

Art. 68bis

§ 1er. Le centre public d'aide sociale est chargé d'allouer des avances sur un ou plusieurs termes détermi-

TEXTES DE BASE ADAPTÉS À LA PROPOSITION

1. Code judiciaire

Art. 1412

Les limitations et les exclusions prévues aux articles 1409, 1409bis et 1410, § 1er, et § 2, 1° à 7°, ne sont pas applicables :

1° lorsque la cession ou la saisie sont opérées en raison des obligations alimentaires prévues par les articles 203, 203bis, 205, 206, 207, 213, 223, 301,303, 306, 307, 336 ou 364 du Code civil, par l'article 1280, alinéa 1er, du présent Code ou par une convention conclue en vertu de l'article 1288 ou de l'article 1306 du présent Code ;

2° lorsque la rémunération, la pension ou l'allocation doit être payée au conjoint ou à un autre créancier d'aliments en application des articles 203ter, 221, 301bis du Code civil ou 1280, alinéa 5, du présent Code.

Dans les cas visés à l'alinéa 1er, la quotité insaisissable est égale aux montants prévus aux articles 14 et 15 de la loi du 26 mai 2002 concernant le droit à l'intégration sociale.

Lorsque tout ou partie des sommes dues au débiteur d'aliments ne peuvent lui être payées pour l'une des causes prévues à l'alinéa 1er, ces sommes ne sont saisissables ou cessibles d'un autre chef qu'à concurrence de la quotité déterminée conformément aux dispositions du présent chapitre, diminuées des montants cédés, saisis ou payés au conjoint ou au créancier d'aliments en vertu des dispositions légales indiquées à l'alinéa 1er.¹

2. Loi du 8 juillet 1976 organique des centres publics d'aide sociale

Art. 68bis

§ 1er. Le centre public d'aide sociale est chargé d'allouer des avances sur un ou plusieurs termes détermi-

¹ Art. 2 : remplacement.

BASISTEKSTEN**1. Gerechtelijk Wetboek****Art. 1412**

De beperkingen en uitsluitingen waarin de artikelen 1409, 1409bis en 1410, § 1, § 2, 1° tot 7°, § 3 en § 4 voorzien, zijn niet van toepassing:

1° wanneer de overdracht of het beslag wordt verricht wegens de onderhoudsverplichtingen bedoeld in de artikelen 203, 203bis, 205, 206, 207, 213, 223, 301, 303, 306, 307, 336 of 364 van het Burgerlijk Wetboek, in artikel 1280, eerste lid, van dit Wetboek of in een overeenkomst, gesloten krachtens artikel 1288 of 1306 van dit Wetboek;

2° wanneer het loon, het pensioen of de toelage moet worden uitgekeerd aan de echtgenoot of aan een andere uitkeringsgerechtigde bij toepassing van de artikelen 203ter, 221, 301bis van het Burgerlijk Wetboek of van artikel 1280, vijfde lid, van dit Wetboek.

Wanneer de bedragen die aan de onderhoudsplichtige verschuldigd zijn hem geheel of gedeeltelijk niet mogen worden uitgekeerd om een van de redenen in het eerste lid bedoeld, zijn die bedragen slechts vatbaar voor overdracht of beslag om een andere reden, tot beloop van het bedrag dat is vastgesteld overeenkomstig de bepalingen van dit hoofdstuk, verminderd met de bedragen die zijn overgedragen, in beslag genomen of aan de echtgenoot of de uitkeringsgerechtigde betaald, krachtens de wetsbepalingen die in het eerste lid worden genoemd.

2. Organieke wet van 8 juli 1976 betreffende de openbare centra voor maatschappelijk welzijn**Art. 68bis**

§ 1. Het openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn is belast met het toekennen van voorschotten

BASISTEKSTEN AANGEPAST AAN HET VOORSTEL**1. Gerechtelijk Wetboek****Art. 1412**

De beperkingen en uitsluitingen waarin de artikelen 1409, 1409bis en 1410, § 1 en § 2, 1° tot 7°, voorzien, zijn niet van toepassing:

1° wanneer de overdracht of het beslag wordt verricht wegens de onderhoudsverplichtingen bedoeld in de artikelen 203, 203bis, 205, 206, 207, 213, 223, 301, 303, 306, 307, 336 of 364 van het Burgerlijk Wetboek, in artikel 1280, eerste lid, van dit Wetboek of in een overeenkomst, gesloten krachtens artikel 1288 of artikel 1306 van dit Wetboek;

2° wanneer het loon, het pensioen of de toelage moet worden uitgekeerd aan de echtgenoot of aan een andere uitkeringsgerechtigde bij toepassing van de artikelen 203ter, 221, 301bis van het Burgerlijk Wetboek of van artikel 1280, vijfde lid, van dit Wetboek.

In de gevallen bedoeld in het eerste lid is het gedeelte dat niet vatbaar is voor beslag gelijk aan de bedragen waarin wordt voorzien in de artikelen 14 en 15 van de wet betreffende het recht op maatschappelijke integratie.

Wanneer de bedragen die aan de onderhoudsplichtige verschuldigd zijn, hem geheel of gedeeltelijk niet kunnen worden uitgekeerd om een van de in het eerste lid bedoelde redenen, zijn die bedragen vatbaar voor overdracht of beslag om een andere reden, maar slechts ten belope van het bedrag dat is vastgesteld overeenkomstig de bepalingen van dit hoofdstuk, verminderd met de bedragen die zijn overgedragen, in beslag genomen dan wel aan de echtgenoot of de uitkeringsgerechtigde betaald, krachtens de in het eerste lid vermelde wetsbepalingen.¹

2. Organieke wet van 8 juli 1976 betreffende de openbare centra voor maatschappelijk welzijn**Art. 68bis**

§ 1. Het openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn is belast met het toekennen van voorschotten

¹ Art. 2 : vervanging.

nés et consécutifs de pensions alimentaires et de recouvrer ces pensions.

§ 2. Le droit aux termes d'avances est accordé lorsque sont réunies les conditions suivantes:

1° l'enfant créancier d'aliments doit résider en Belgique et ne pas avoir atteint l'âge de la majorité civile ou être bénéficiaire d'allocations familiales après cet âge et jusqu'à l'âge de vingt-cinq ans;

2° le père ou la mère, débiteur d'aliments ou la personne qui est débiteur d'aliments en vertu de l'article 336 du Code civil, doivent s'être soustraits pendant deux termes, consécutifs ou non, au cours des douze mois qui précèdent la demande, à l'obligation de paiement d'une pension alimentaire mise à sa charge, soit par une décision de justice exécutoire, soit par la convention visée à l'article 1288 3°, du Code judiciaire, après transcription du divorce ou de la séparation de corps par consentement mutuel;

3° les ressources annuelles du père ou de la mère non débiteur de la pension alimentaire, cumulées avec celles de l'enfant, ou les ressources annuelles de l'enfant si celui-ci est majeur et ne cohabite pas avec le parent précité, ne peuvent être supérieures à 10.665,27 EUR.

Ce montant est lié à l'indice-pivot 103,14 (base 1996 = 100). Il varie conformément aux dispositions de la loi du 2 août 1971 organisant un régime de liaison à l'indice des prix à la consommation, des traitements, salaires, pensions, allocations et subventions à charge du trésor public, de certaines prestations sociales, des limites de rémunération à prendre en considération pour le calcul de certaines cotisations de sécurité sociale des travailleurs, ainsi que des obligations imposées en matière sociale aux travailleurs indépendants.

Toutefois, le Roi peut, par arrêté délibéré en Conseil des ministres, augmenter le montant visé à l'alinéa premier du 3°.

§ 3. Le Roi peut, par arrêté délibéré en Conseil des ministres, étendre, dans les conditions qu'il détermine, le bénéfice de la présente section aux conjoint ou ex-conjoint.

nés et consécutifs de pensions alimentaires et de recouvrer ces pensions.

§ 2. Le droit aux termes d'avances est accordé lorsque sont réunies les conditions suivantes:

1° l'enfant créancier d'aliments doit résider en Belgique et ne pas avoir atteint l'âge de la majorité civile ou être bénéficiaire d'allocations familiales après cet âge et jusqu'à l'âge de vingt-cinq ans;

2° le débiteur d'aliments doit s'être soustrait² pendant deux termes, consécutifs ou non, au cours des douze mois qui précèdent la demande, à l'obligation de paiement d'une pension alimentaire mise à sa charge, soit par une décision de justice exécutoire, soit par la convention visée à l'article 1288 3°, du Code judiciaire, après transcription du divorce ou de la séparation de corps par consentement mutuel;

3° les ressources annuelles du père ou de la mère non débiteur de la pension alimentaire, cumulées avec celles de l'enfant, ou les ressources annuelles de l'enfant si celui-ci est majeur et ne cohabite pas avec le parent précité, ne peuvent être supérieures à 10.665,27 EUR.

Ce montant est lié à l'indice-pivot 103,14 (base 1996 = 100). Il varie conformément aux dispositions de la loi du 2 août 1971 organisant un régime de liaison à l'indice des prix à la consommation, des traitements, salaires, pensions, allocations et subventions à charge du trésor public, de certaines prestations sociales, des limites de rémunération à prendre en considération pour le calcul de certaines cotisations de sécurité sociale des travailleurs, ainsi que des obligations imposées en matière sociale aux travailleurs indépendants.

Toutefois, le Roi peut, par arrêté délibéré en Conseil des ministres, augmenter le montant visé à l'alinéa premier du 3°.

§ 3. Le Roi peut, par arrêté délibéré en Conseil des ministres, étendre, dans les conditions qu'il détermine, le bénéfice de la présente section aux conjoint ou ex-conjoint.

² Art. 3 : remplacement.

op een of verscheidene welbepaalde en opeenvolgende termijnen van onderhoudsgelden en met de invordering van deze onderhoudsgelden.

§ 2. Het recht op de termijnvoorschotten wordt toegekend wanneer de volgende voorwaarden zijn vervuld:

1° het onderhoudsgerechtigde kind moet zijn verblijfplaats hebben in België en de burgerlijke meerderjarigheid niet hebben bereikt of, na die leeftijd en tot de leeftijd van vijftientig jaar, rechtgevend zijn op kinderbijslag;

2° de onderhoudsplichtige vader of moeder of de krachtens artikel 336 van het Burgerlijk Wetboek onderhoudsplichtige persoon moet zich gedurende twee al dan niet opeenvolgende termijnen in de loop van de twaalf maanden die de aanvraag voorafgaan, onttrokken hebben aan de verplichting tot betaling van een onderhoudsgeld dat hem of haar ten laste is gelegd hetzij bij een uitvoerbare rechterlijke beslissing, hetzij bij de overeenkomst bedoeld bij artikel 1288, 3°, van het Gerechtelijk Wetboek, na overschrijving van de echtscheiding of scheiding van tafel en bed door onderlinge toestemming;

3° de jaarlijkse bestaansmiddelen van de vader of de moeder die niet de onderhoudsplichtige is, samen met die van het kind, of de jaarlijkse bestaansmiddelen van het kind indien dit meerderjarig is en niet samenwoont met de voornoemde ouder, mogen niet hoger zijn dan 10.665,27 EUR.

Dit bedrag is gekoppeld aan de spilindex 103,14 (basis 1996 = 100). Het schommelt overeenkomstig de bepalingen van de wet van 2 augustus 1971 houdende inrichting van een stelsel waarbij de wedden, lonen, pensioenen, toelagen en tegemoetkomingen ten laste van de openbare schatkist, sommige sociale uitkeringen, de bezoldigingsgrenzen waarmee rekening dient gehouden bij de berekening van sommige bijdragen van de sociale zekerheid der arbeiders, alsmede de verplichtingen op sociaal gebied opgelegd aan de zelfstandigen, aan het indexcijfer van de consumptieprijzen worden gekoppeld.

De Koning kan nochtans, bij een in Ministerraad overlegd besluit, het in het eerste lid van 3°, bedoelde bedrag verhogen.

§ 3. De Koning kan, bij een in Ministerraad overlegd besluit en onder de voorwaarden die Hij bepaalt, het genot van deze afdeling uitbreiden tot de echtgenoot of gewezen echtgenoot.

op een of verscheidene welbepaalde en opeenvolgende termijnen van onderhoudsgelden en met de invordering van deze onderhoudsgelden.

§ 2. Het recht op de termijnvoorschotten wordt toegekend wanneer de volgende voorwaarden zijn vervuld:

1° het onderhoudsgerechtigde kind moet zijn verblijfplaats hebben in België en de burgerlijke meerderjarigheid niet hebben bereikt of, na die leeftijd en tot de leeftijd van vijftientig jaar, rechtgevend zijn op kinderbijslag;

2° de *onderhoudsplichtige*² moet zich gedurende twee al dan niet opeenvolgende termijnen in de loop van de twaalf maanden die de aanvraag voorafgaan, onttrokken hebben aan de verplichting tot betaling van een onderhoudsgeld dat hem of haar ten laste is gelegd hetzij bij een uitvoerbare rechterlijke beslissing, hetzij bij de overeenkomst bedoeld bij artikel 1288, 3°, van het Gerechtelijk Wetboek, na overschrijving van de echtscheiding of scheiding van tafel en bed door onderlinge toestemming;

3° de jaarlijkse bestaansmiddelen van de vader of de moeder die niet de onderhoudsplichtige is, samen met die van het kind, of de jaarlijkse bestaansmiddelen van het kind indien dit meerderjarig is en niet samenwoont met de voornoemde ouder, mogen niet hoger zijn dan 10.665,27 EUR.

Dit bedrag is gekoppeld aan de spilindex 103,14 (basis 1996 = 100). Het schommelt overeenkomstig de bepalingen van de wet van 2 augustus 1971 houdende inrichting van een stelsel waarbij de wedden, lonen, pensioenen, toelagen en tegemoetkomingen ten laste van de openbare schatkist, sommige sociale uitkeringen, de bezoldigingsgrenzen waarmee rekening dient gehouden bij de berekening van sommige bijdragen van de sociale zekerheid der arbeiders, alsmede de verplichtingen op sociaal gebied opgelegd aan de zelfstandigen, aan het indexcijfer van de consumptieprijzen worden gekoppeld.

De Koning kan nochtans, bij een in Ministerraad overlegd besluit, het in het eerste lid van 3°, bedoelde bedrag verhogen.

§ 3. De Koning kan, bij een in Ministerraad overlegd besluit en onder de voorwaarden die Hij bepaalt, het genot van deze afdeling uitbreiden tot de echtgenoot of gewezen echtgenoot.

² Art. 3 : vervanging.

§ 4. Le montant de chacun des termes d'avances est égal à celui de la pension alimentaire visée au § 2, 2°; le Roi fixe, par arrêté délibéré en Conseil des Ministres, le montant maximum du terme d'avance.

En cas de paiement partiel d'un terme de pension alimentaire, à un montant inférieur à celui fixé par le Roi, le terme d'avance est égal à la différence entre le montant de la pension alimentaire visé au § 2, 2°, limité toutefois au montant visé à l'alinéa précédent, et le montant effectivement perçu. Aucun terme d'avance n'est consenti lorsqu'il est inférieur à un montant fixé par le Roi.

§ 5. Le centre public d'aide sociale effectue une enquête sur les ressources des personnes visées au § 2, 3°, conformément aux dispositions de l'article 16 de la loi du 26 mai 2002 concernant le droit à l'intégration sociale.

La compétence du centre public d'aide sociale est déterminée dans le chef du père ou de la mère qui cohabite avec l'enfant ou, le cas échéant, de l'enfant lui-même, soit lorsque celui-ci vit seul, soit lorsqu'il cohabite avec une ou plusieurs personnes autres que le père ou la mère, conformément aux articles 1er, 1° et 2 de la loi du 2 avril 1965 relative à la prise en charge des secours accordés par les commissions d'assistance publique.

§ 4. Le montant de chacun des termes d'avances est égal à celui de la pension alimentaire visée au § 2, 2°; le Roi fixe, par arrêté délibéré en Conseil des Ministres, le montant maximum du terme d'avance.

En cas de paiement partiel d'un terme de pension alimentaire, à un montant inférieur à celui fixé par le Roi, le terme d'avance est égal à la différence entre le montant de la pension alimentaire visé au § 2, 2°, limité toutefois au montant visé à l'alinéa précédent, et le montant effectivement perçu. Aucun terme d'avance n'est consenti lorsqu'il est inférieur à un montant fixé par le Roi.

§ 5. Le centre public d'aide sociale effectue une enquête sur les ressources des personnes visées au § 2, 3°, conformément aux dispositions de l'article 16 de la loi du 26 mai 2002 concernant le droit à l'intégration sociale.

La compétence du centre public d'aide sociale est déterminée dans le chef du père ou de la mère qui cohabite avec l'enfant ou, le cas échéant, de l'enfant lui-même, soit lorsque celui-ci vit seul, soit lorsqu'il cohabite avec une ou plusieurs personnes autres que le père ou la mère, conformément aux articles 1er, 1° et 2 de la loi du 2 avril 1965 relative à la prise en charge des secours accordés par les commissions d'assistance publique.

§ 4. Het bedrag van elk van de termijnvoorschotten is gelijk aan het onderhoudsgeld bedoeld in § 2, 2°; de Koning bepaalt, bij een in Ministerraad overlegd besluit, het maximumbedrag van het termijnvoorschot.

In geval van gedeeltelijke betaling van een termijn van het onderhoudsgeld ten belope van een bedrag dat lager is dan het door de Koning bepaalde bedrag, is het termijnvoorschot gelijk aan het verschil tussen het bedrag van het onderhoudsgeld bedoeld in § 2, 2°, evenwel beperkt tot het bedrag bedoeld in het vorig lid, en het bedrag van het effectief ontvangen onderhoudsgeld. Geen termijnvoorschot wordt toegekend wanneer het lager is dan het bedrag bepaald door de Koning.

§ 5. Het openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn doet een onderzoek naar de bestaansmiddelen van de personen bedoeld in § 2, 3°, overeenkomstig het bepaalde in artikel 16 van de wet van 26 mei 2002 betreffende het recht op maatschappelijke integratie.

De bevoegdheid van het openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn wordt bepaald in hoofde van de vader of de moeder die samenwoont met het kind of desgevallend van het kind zelf indien het alleen woont of samenwoont met andere personen dan de vader of de moeder, overeenkomstig de artikelen 1, 1° en 2 van de wet van 2 april 1965 betreffende het ten laste nemen van de steun verleend door de commissies van openbare onderstand.

§ 4. Het bedrag van elk van de termijnvoorschotten is gelijk aan het onderhoudsgeld bedoeld in § 2, 2°; de Koning bepaalt, bij een in Ministerraad overlegd besluit, het maximumbedrag van het termijnvoorschot.

In geval van gedeeltelijke betaling van een termijn van het onderhoudsgeld ten belope van een bedrag dat lager is dan het door de Koning bepaalde bedrag, is het termijnvoorschot gelijk aan het verschil tussen het bedrag van het onderhoudsgeld bedoeld in § 2, 2°, evenwel beperkt tot het bedrag bedoeld in het vorig lid, en het bedrag van het effectief ontvangen onderhoudsgeld. Geen termijnvoorschot wordt toegekend wanneer het lager is dan het bedrag bepaald door de Koning.

§ 5. Het openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn doet een onderzoek naar de bestaansmiddelen van de personen bedoeld in § 2, 3°, overeenkomstig het bepaalde in artikel 16 van de wet van 26 mei 2002 betreffende het recht op maatschappelijke integratie.

De bevoegdheid van het openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn wordt bepaald in hoofde van de vader of de moeder die samenwoont met het kind of desgevallend van het kind zelf indien het alleen woont of samenwoont met andere personen dan de vader of de moeder, overeenkomstig de artikelen 1, 1° en 2 van de wet van 2 april 1965 betreffende het ten laste nemen van de steun verleend door de commissies van openbare onderstand.